

Plastic verpakkingen: wel of niet (te) composteren?

Er bestaat de nodige onduidelijkheid over welke biobased en/of biodegradeerbare plastic verpakkingen geschikt zijn voor compostering. Deze onduidelijkheid bestaat omdat verschillende termen en definities foutief worden gebruikt, en omdat partijen soms onjuiste of onvolledige claims maken met betrekking tot de composteerbaarheid van plastic verpakkingen.

Deze factsheet zet een aantal definities op de rij en geeft vervolgens aan welke plastic verpakkingen geschikt zijn voor welk type compostering.

Typen plastic verpakkingen

Biobased verpakkingsmaterialen zijn materialen waarvan de grondstoffen direct of indirect van natuurlijke oorsprong zijn, zoals zetmeel uit aardappels of suikers uit suikerbieten. De natuurlijke oorsprong van de grondstoffen betekent niet automatisch dat het plastic materiaal ook biologisch afbreekbaar/composteerbaar is.

Biologisch afbreekbare verpakkingsmaterialen kunnen door micro-organismen (bacteriën en/of schimmels) worden afgebroken tot water en kooldioxide (CO₂). Deze afbraak (snelheid) is sterk afhankelijk van de omgeving: temperatuur, vochtigheid, etc. Dat geldt ook voor **composteerbare verpakkingsmaterialen**.

De termen biologisch afbreekbaar en composteerbaar zijn niet beschermd en zeggen niets over de snelheid waarmee de afbraak plaatsvindt (in bijvoorbeeld een composteerinstallatie of in de natuur).

Composteerbare verpakkingen die voldoen aan EN-13432 composteren in een industriële composteerinstallatie, maar niet altijd in een minder gecontroleerde omgeving zoals bij een thuiscompostering of in de natuur. Verpakkingen die voldoen aan de composteerbaarheidseisen van EN-13432 zijn herkenbaar door het Kiemplantlogo of het OK-compost-logo.

Kiemplant logo

Ok Compostlogo

Tot slot wordt de term **bioplastics** gebruikt als een verzamelnaam voor biobased en biodegradeerbare/composteerbare plastics.

Wat gebeurt met plastic verpakkingen in een composteerproces?

Composteerbare plastic verpakkingen die voldoen aan EN 13432 kunnen in een industrieel composteerproces biologisch afbreken tot water en kooldioxide. Alle andere plastic verpakkingen breken niet af in een composteerproces. Wel kunnen deze plastics onder invloed van de procesomstandigheden desintegreren in kleinere stukjes.

Plastics die niet-biologisch afbreken komen terecht in de compost. Door mechanische nabewerking van de compost kunnen industriële composteerinstallaties de plastics voor een heel groot deel verwijderen. Dat lukt echter nooit helemaal. Vooral heel kleine stukjes plastic zijn moeilijk te verwijderen.

Kunnen alle composteerbare verpakkingen (EN 1342) in de gft-bak?

De BVOR adviseert om alleen composteerbare verpakkingen bij het gft-afval te voegen wanneer deze een 'drager' zijn van gft-afval. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een composteerbare vuilniszak vol met keukenafval, een composteerbaar cellofaantje om een (bedorven) komkommer of een composteerbakje met daarin sla die over de houdbaarheidsdatum is. Het gaat dan altijd om verpakkingen waarop het Kiemplantlogo of het OK-Compost-logo zichtbaar aanwezig is. Overigens geldt ook voor *papieren* vuilniszakken dat deze alleen geschikt zijn voor compostering wanneer ze zijn voorzien van Kiemplantlogo of het OK-Compost-logo.

De BVOR raadt vooralsnog af om composteerbare verpakkingen die geen 'drager' zijn van gft-afval bij het gft-afval te voegen. Het gaat dan bijvoorbeeld om een composteerbaar koffiebekertje, of tijdschriftcellofaantjes.

De redenen voor deze terughoudendheid zijn de volgende:

1. Zoals aangegeven bestaat de nodige onduidelijkheid over composteerbaarheid van plastic verpakkingen. De beperking tot 'composteerbare verpakking van gft-afval, mits voorzien van Kiemplantlogo of OK-compost-logo', is eenduidig uit te leggen aan burgers en andere partijen.
2. Een verruiming naar andere type composteerbare verpakkingen (die geen gft-dragen) vergroot het risico op insleep van niet-composteerbare plastics. Dat is ongewenst, omdat hierdoor de compost meer verontreinigd raakt met plastics.
3. Composteerbare verpakkingen voegen niets toe aan de geproduceerde compost. De composteerbare plastic wordt tijdens het composteerproces immers geheel omgezet in water en kooldioxide. De meerwaarde van de composteerbare verpakking zit 'm dus vooral in het gemakkelijk 'vervoeren' van gft-afval naar de gft-bak (en daardoor vergroten van het scheidingsrendement van gft-afval).

Composteerbare verpakkingen conform EN 13432 kunnen in een industriële gft-compostering effectief worden afgebroken. Wanneer echter sprake is van minder gecontroleerde procesomstandigheden is niet zeker dat de afbraak ook (volledig) plaatsvindt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij thuiscompostering of bij een buurtcompostering. De BVOR raadt daarom aan om bij deze vormen van compostering in het geheel geen composteerbare verpakkingen toe te staan.

Meer informatie

BVOR (Branche Vereniging Organische Reststoffen) – info@bvor.nl, (0317) 42 67 55

Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (2016). Eenduidig communiceren – over de end-of-life fase van biobased en/of biologisch afbreekbare (composteerbare) verpakkingsmaterialen.

Vereniging Afvalbedrijven (2017). Factsheet dragers gft.

WUR – Food & Biobased Research (2017). Bio-based and biodegradable plastics – Facts and figures. Focus on food packaging in the Netherlands.